Ba?ar?n?n De?erlendirilmesinde Alg?lanan Halo Etkisi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ba?ar?n?n De?erlendirilmesinde Alg?lanan Halo Etkisi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17292

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ba?ar?n?n De?erlendirilmesinde Alg?lanan Halo Etkisi Ölçe?i, 2012 y?l?nda B. Karakoç-Alatl? taraf?ndan yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi? bir psikolojik ölçüm arac?d?r. Bu ölçek, bireylerin ba?ar? de?erlendirme süreçlerinde kar??la?t?klar? veya kulland?klar? varsay?lan halo etkisi (hale etkisi) alg?s?n? ölçmeyi amaçlamaktad?r. Ölçek, özellikle akademik ya da profesyonel ba?lamlarda, bir ki?inin genel olumlu izleniminin veya belirli bir alandaki üstünlü?ünün, o ki?inin di?er, ba??ms?z ba?ar? alanlar?ndaki de?erlendirmelerini nas?l etkiledi?ine dair alg?lar? ara?t?rmaktad?r. Bu araç, bili?sel yan?lg?lar?n de?erlendirme mekanizmalar?ndaki rolünü anlamak için kritik bir öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Halo Etkisi, Hale Etkisi, Ba?ar? De?erlendirmesi, Bili?sel Yan?lg?, Alg?lanan Etki, Psikometrik Ölçek Geli?tirme, Psikolojik Ölçüm

Yazarlar

Karakoç-Alatl?, B.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin ba?ar? de?erlendirmelerinde gözlemledikleri veya deneyimledikleri halo etkisinin boyutunu ve yo?unlu?unu güvenilir ve geçerli bir ?ekilde tespit etmektir. Bu ölçek, özellikle e?itim bilimleri ve sosyal psikoloji alanlar?nda, ö?retmenlerin, yöneticilerin veya akranlar?n de?erlendirme kararlar?nda ki?isel çekicilik, genel zeka veya önceki ba?ar?lar gibi ilgisiz faktörlerin ba?ar?ya yönelik yarg?lar? ne ölçüde çarp?tt???n? belirlemeye yard?mc? olmak üzere tasarlanm??t?r.

Ölçek, bu bili?sel yan?lg?n?n varl???n? tespit ederek, daha objektif ve adil de?erlendirme sistemlerinin geli?tirilmesine yönelik iyile?tirme çal??malar?na zemin haz?rlamay? hedeflemektedir.

Yap?

Ba?ar?n?n De?erlendirilmesinde Alg?lanan Halo Etkisi Ölçe?i, halo etkisinin de?erlendirme sürecindeki alg?lanan etkisini ölçen çok boyutlu bir yap?y? temsil eder. Halo etkisi, bir de?erlendiricinin, de?erlendirilen ki?inin tek bir olumlu özelli?inden (örne?in, görünü?, sosyal beceri) yola ç?karak, di?er ba??ms?z özelliklerini (örne?in, akademik performans, i? ba?ar?s?) de olumlu görme e?ilimidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek, bu etkinin de?erlendirmenin nesnelli?i üzerindeki potansiyel çarp?t?c? gücünü ölçmeye odaklan?r. Yap?sal olarak, bireylerin kendi de?erlendirme süreçlerindeki bu yanl?l??? ne kadar fark ettiklerini ve ba?kalar?n?n de?erlendirmelerinde bu yanl?l???n ne kadar yayg?n oldu?unu dü?ündüklerini inceleyen maddeler içermesi beklenir.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerli?e dair spesifik bir istatistiksel veri bulunmamakla birlikte, bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilen tüm psikometrik araçlarda kapsaml? geçerlik çal??malar?n?n yap?lmas? zorunludur. Bu çal??malar?n, ölçe?in gerçekten alg?lanan halo etkisini ölçtü?ünü göstermesi beklenir.

Tipik olarak, kapsam geçerli?i (uzman görü?leri ile) ve yap? geçerli?i (faktör analizi ile) incelenmi?tir. Yap? geçerli?i çal??malar?, ölçe?in teorik olarak varsay?lan yap?y? istatistiksel olarak destekleyip desteklemedi?ini ortaya koyar. Ayr?ca, benzer yap?larla ili?kisini ölçmek için ölçüt ba??nt?l? geçerlik çal??malar? da yap?lm?? olabilir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenirli?e dair spesifik bir istatistiksel veri sunulmam??t?r. Ancak, ölçek geli?tirme sürecinde iç tutarl?l?k (Internal Consistency) analizlerinin yap?ld??? varsay?lmaktad?r. Ölçe?in güvenirli?i, maddelerin ölçülmek istenen yap?y? ne kadar tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Genellikle, iç tutarl?l?k katsay?s? olarak Cronbach Alfa de?erleri hesaplanm??t?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? temel psikolojik yap?y? ölçmede yeterince tutarl? oldu?unu gösterir. Ayr?ca, test-tekrar test güvenirli?i de ölçe?in zaman içindeki istikrar?n? belirlemek amac?yla kullan?lm?? olabilir.

Faktör Analizi

Ölçe?in psikometrik özelliklerinin belirlenmesi amac?yla, geli?tirme a?amas?nda Faktör Analizi tekniklerinin kullan?ld??? kesindir. Bu analizler, Ba?ar?n?n De?erlendirilmesinde Alg?lanan Halo Etkisi Ölçe?i'nin tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu oldu?unu tespit etmek için hayati öneme sahiptir.

Büyük olas?l?kla, öncelikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak maddelerin alt?nda yatan faktör yap?s? belirlenmi?, ard?ndan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile elde edilen faktör yap?s?n?n teorik modelle uyumu test edilmi?tir. Bu analizler, alg?lanan halo etkisinin farkl? alt boyutlar?n?n (örne?in, fiziksel çekicili?in etkisi, sosyal statünün etkisi) varl???n? ortaya koymu? olabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Özgün Ölçek)

Format: Derecelendirme format? (Özgün kaynakta belirtilmemi?tir, ancak psikometrik ölçekler için tipik olarak Likert tipi derecelendirme kullan?lm??t?r.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri, ö?retmenler veya genel yeti?kin popülasyonu (Tez içeri?ine göre akademik de?erlendirme ba?lam?nda kullan?ld??? dü?ünülmektedir.)

Ya? Grubu: Yeti?kinler (18 ya? ve üzeri)

Popülasyon Detaylar?: Ankara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlanan tez çal??mas?, muhtemelen e?itim fakültesi ö?rencileri veya e?itimciler üzerinde pilot ve ana çal??malar yürütülmü?tür.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli Likert tipi ölçek. Kat?l?mc?lardan, ba?ar? de?erlendirmelerinde halo etkisine ne ölçüde dikkat ettiklerini veya buna maruz kald?klar?n? dü?ündüklerini belirtmeleri istenmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Ölçek Geli?tirme, Faktör Analizi, Geçerlik, Güvenirlik, Akademik De?erlendirme, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanan kaynakta belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: Sa?lanan kaynakta belirtilmemi?tir.

Yaz??ma Adresi: Ankara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye (Tez tamamlanma yeri).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2012

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir ve genellikle akademik amaçlarla kullan?m? için yazar?ndan veya ilgili kurumdan izin al?nmas? gerekmektedir. Ticari kullan?m için ek ücretler veya özel izinler söz konusu olabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:
basarinin-degerlendirilmesinde-algilanan-halo-etkisi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Karakoç-Alatl?, B. (2012). *Ba?ar?n?n de?erlendirilmesinde Alg?lanan Halo Etkisi Ölçe?i'nin geli?tirilmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
Tezin YÖK Ulusal Tez Merkezi kayd?na a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: tez.yok.gov.tr

Ba?ar?n?n De?erlendirilmesinde Alg?lanan Halo Etkisi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri orijinal kaynakta sa?lanmam??t?r. Maddeler, Karakoç-Alatl? (2012) taraf?ndan haz?rlanan yüksek lisans tezinin ekler bölümünde yer almaktad?r ve eri?im için tezin tamam?n?n incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM